

El Pujol

Sant Bartomeu del Grau

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: El Pujol - 08519 Sant Bartomeu del Grau
Emplaçament carretera BV-4601, P.K. 13,100, a la dreta, davant la cruïlla de la carretera de Les Ferreres.

Coordenades:

Latitud: 41.99144
Longitud: 2.17256
UTM Est (X): 431464
UTM Nord (Y): 4649157

Classificació

Número de fitxa 08199-74
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani
Segle XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: El conjunt necessita una rehabilitació de dalt a baix. S'hi pot entrar, però hi ha alguns punts molt perillosos, algun sostre mig ensorrat i un tram d'escala amb una estabilitat precària. L'edifici de la masoveria té la coberta mig ensorrada. La voluntat del propietari és de restaurar la casa senyorial i enderrocar l'edifici de la masoveria i el passadís que uneix un edifici amb l'altre.

Protecció Inexistent
Número inventari si - IPA, 28

Generalitat i altres inventaris

Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00012

Descripció

Edifici de planta baixa + 1 planta + 1 planta sota teulada. Coberta a 4 vents. Els orígens del mas probablement s'haurien de buscar a l'alta edat mitjana, època de construcció d'alguns dels masos més importants del municipi (Vilaseca, les Ferreres, el Vilar...), però no es conserven restes visibles de l'edifici antic. El cos principal de l'edifici actual és del segle XVIII, moment de construcció (o modificació) dels grans casals del Lluçanès i de la Plana de Vic. La façana principal és a migdia, on encara es conserva la porta original, adovellada. Anys més tard, possiblement al segle XIX, s'hi va afegir un cos amb una galeria de tres arcades a la primera planta. Queda el dubte que les estructures conservades al sud-est, que semblen murs de contenció, no poguessin formar part d'algun edifici anterior o bé d'estructures en desús, enderrocades i omplertes de terra (hi ha un hort al costat est de l'edifici, a l'alçada de la primera planta). Als murs laterals s'observen diferents estructures, algunes d'obertes i d'altres de tapiades i, a la façana oest, un portal adovellat, amb arc de mig punt, que es devia construir al mateix moment que la galeria de migdia; és de pedra calcària de Sant Bartomeu, igual com les finestres obertes a les plantes superiors. L'interior és semblant al Vilar i a Vilaseca, amb una gran sala-menjador a la planta noble que dona accés a les habitacions, situades simètricament als laterals; a la sala hi ha una fornícula amb decoració de tipus barroc. Algunes de les habitacions conserven l'envà que separa l'espai destinat al llit de la resta de l'estança (cambra i avantcambra). - La masoveria. És un edifici situat al nord del mas, amb façana a migdia; planta baixa + 1 planta + 1 planta sota teulada; coberta a doble vessant (est-oest). Entre la casa senyorial i la masoveria s'anaren construir diferents cossos fins a ocupar gairebé tot l'espai de l'eixida que hi havia entre un i altre edifici; finalment, es construï una galeria al costat oest que comunicava la primera planta dels dos edificis. La façana principal de la masoveria, a migdia, té una porta amb arc rebaixat i una inscripció a la clau: "ANTONIA PUJOL / I FERRERAS / ANY 1860". Els elements de pedra de portes i finestres de la façana principal són fets amb pedra calcària de Sant Bartomeu. Els murs són de pedra irregular, barrejada amb material de construcció; el sostre de la planta baixa està refet amb bigues prefabricades (2a meitat del segle XX); hi ha alguna finestra de maó massís. A l'exterior de la façana nord de la masoveria hi ha les empremtes d'una estructura amb bigues de fusta (planta baixa + 1 planta), ara inexistents. L'accés a l'eixida es fa a través d'una porta adovellada, amb arc de mig punt, situada a la façana oest (sota la galeria de comunicació entre els dos edificis); el terra de l'eixida estava pavimentat amb pedres posades de costat. En el mur d'una pallissa en ruïnes adossada a la dreta de la façana principal de la masoveria hi ha una pedra, que es va reutilitzar en la construcció d'aquest mur, amb la inscripció: "ANTONIO AROLA / AÑO 1880"; cal remarcar que les lletres "N" d'aquesta inscripció estan escrites al revés.

Observacions:

A la planta sota teulada del mas hi ha una encavallada de fusta que va ser escapçada per un dels costats per a construir-hi diferents dependències. De fet, tot l'edifici està molt modificat, però conserva les estructures originals i, amb un bon estudi, es podrien recuperar tots els elements. Mapa: Osona-24. Mapa Comarcal de Catalunya, 1:50.000. Institut Cartogràfic de Catalunya. Format CD, versió 1.0; informació actualitzada a setembre de 1998. Barcelona, 1998. El mapa reproduït a la fitxa forma una quadrícula de 5 x 3,280 km; l'escala aproximada és d'1:50.000

Història

"Ja surt documentat l'any 1179" (BENITO; ARMENTERAS, 2001). Tal com passa en altres cases (Vilaseca, El Vilar...), d'estructura molt similar a aquesta, no s'observen restes de l'edifici documentat al segle XII.

Bibliografia

BENITO, Emili; ARMENTERAS, Roser (2001). El Pujol. <http://www.sbg.llucanes.net>, temes, cases de pàgès.

